

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **K. S.**
bytem XXX

proti

žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**
se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 13. 12. 2022, č.j. MZDR 31488/2022-3/PRO

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 13. 12. 2022, č.j. MZDR 31488/2022-3/PRO a rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 9. 2022, č. j. MZDR 1345/2022-9/PRO se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž ministr zdravotnictví zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 9. 2022, č. j. MZDR 1345/2022-9/PRO (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo zamítlo žádost žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o odškodnění protiprávních sterilizací“).

2. Z obsahu správního spisu plyne, že žalobkyně požádala Ministerstvo zdravotnictví o odškodnění za sterilizaci v rozporu s právem, o níž tvrdila, že jí byla provedena dne 27. 9. 1975 těsně po porodu v Nemocnici Kraslice. Vylíčila, že se jí první syn narodil v roce 1969. V roce 1974 se jí narodilo mrtvé dítě. To nesla psychicky velmi těžce, a proto toužila co nejdříve znova otěhotnět, což se podařilo. V září 1975 podstoupila třetí porod, a to akutním císařským řezem. Těsně před usmáním jí zdravotní sestra sdělila, že od ní potřebuje podepsat souhlas se sterilizací. Žalobkyně tento souhlas podepsala vleže těsně před porodem na operačním sále. Neměla prostor nic řešit a nepamatuje si ani, co se dělo. Nikdo s ní následky sterilizace předem neprojednal, přičemž žalobkyně by na tento zákrok nepřistoupila ze zdravotních ani morálních důvodů. K žádosti přiložila výpisy porodů z let 1974 a 1975 a údaje z gynekologie z uvedených let, které získala z archivu Nemocnice Sokolov. Snažila se opatřit si kompletní zdravotnickou dokumentaci, nicméně Nemocnice Kraslice v roce 1997 zanikla. Společnost S.V.I. RUBIKON s.r.o., která měla zdravotnickou dokumentaci převzít, nedisponovala dokumentací porodnického oddělení zaniklé nemocnice. Z nepotvrzených zdrojů žalobkyně zjistila, že zdravotnická dokumentace byla po zániku Nemocnice Kraslice uložena kamsi na půdu, kde zplesnivěla. Žalobkyně v žádosti uvedla, že pokud svou žádost formulovala nepřesně či neúplně, je připravena vše vyjasnit před lékařskou komisí či doplnit dle požadavků ministerstva.
3. Ministerstvo se v průběhu správního řízení snažilo dohledat zdravotnickou dokumentaci žalobkyně, avšak bezvýsledně. Za tímto účelem kontaktovalo odbor zdravotnictví Karlovarského kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Kraslice a společnost S.V.I. RUBIKON s.r.o. Přípisem ze dne 6. 5. 2022 ministerstvo vyrozumělo žalobkyni, že ukončilo dokazování a vyzvalo ji k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Na tuto výzvu žalobkyně nereagovala. Ministerstvo poté prvostupňovým rozhodnutím její žádost zamítlo. Zamítnutí žádosti odůvodnilo tím, že v listinách předložených žalobkyní není ani zmínka o sterilizaci. Žádosti dle názoru ministerstva nelze vyhovět také proto, že chybí stěžejní podklad – zdravotnická dokumentace. Žalobkyně nad rámec zdravotnické dokumentace neoznačila žádné jiné důkazy, jimiž by podložila své tvrzení o provedené sterilizaci.
4. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala rozklad, který ministr zdravotnictví napadeným rozhodnutím zamítl. V odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve uvedl, že přiznání jednorázové částky podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací je podmíněno prokázáním dvou skutečností – zaprvé, že žadatelka byla sterilizována, a zadruhé, že se tak stalo nezákonně. Žalobkyně neunesla důkazní břemeno ve vztahu ani k jednomu z uvedených předpokladů. Z předložených listin neplyne, že žalobkyně byla sterilizována, ani že se tak stalo v rozporu s tehdy platnými právními předpisy. Žalobkyně tedy neunesla důkazní břemeno. Byť zákon o odškodnění protiprávních sterilizací připouští prokazování relevantních skutečností i jinými důkazními prostředky než je zdravotnická dokumentace, žalobkyně takové důkazní prostředky neoznačila. Ministerstvo se přitom snažilo zdravotnickou dokumentaci dohledat, a to svým rozsahem zcela mimořádným pátráním. Ministerstvo nebylo povinno poučovat žalobkyni o tom, že kvalita jí předložených důkazů není dostatečná. V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu se totiž poučovací

povinnost vztahuje na poučování o procesních právech a povinnostech. Ministr zdravotnictví vzhledem ke koncentrační zásadě zakotvené v § 82 odst. 4 správního řádu nepřipustil důkazní návrhy v podobě místopřísežného prohlášení a odborného vyšetření gynekologem, které žalobkyně navrhla až v rozkladu.

5. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně znovu vylicila okolnosti, za nichž byla nezákonně sterilizovaná. Nad rámec toho, co uvedla v žádosti, doplnila, že vzhledem k předchozímu tragickému porodu byla při inkriminovaném porodu v roce 1975 ve značném stresu. Těsně před ním nemohla objektivně zvážit následky, které sterilizace nese. Zárok spočívající ve sterilizaci žalobkyně považuje za nepřijatelný a nedůstojný, zejména však za definitivní. V jeho důsledku vychovala jen dvě děti, což ji celoživotně negativně ovlivnilo.
6. Prvostupňové i napadené rozhodnutí jsou podle žalobkyně nezákonná, protože správní orgány obou stupňů dostatečně neobjasnily skutkový stav věci a postupovaly v rozporu s principem dobré správy. Obě rozhodnutí žalobkyně považuje za formalistická a postup ministerstva za nespravedlivý a necitlivý vzhledem k povaze jejího případu. Není její vina ani důsledek její liknavosti, že se zdravotnická dokumentace ztratila. Sama se ji pokoušela sehnat. Je zklamaná z postupu ministerstva, které ji nevyzvalo k doplnění žádosti, ač v žádosti avizovala, že je připravená spolupracovat a cokoliv potřebného doplnit. Podle závěru ministra zdravotnictví to vyznívá tak, že se k celému řízení žalobkyně stavěla laxe. Bylo to však ministerstvo, které postupovalo rozporně se zásadou přiměřenosti, přesvědčivosti a vstřícnosti veřejné správy a v rozporu s duchem zákona o odškodnění protiprávních sterilizací žalobkyni nevyzvalo k doplnění žádosti. Žalobkyně čekala, že ji ministerstvo upozorní na to, že v lékařských zprávách a výpisech z porodů, které jsou psány ručně a nečitelně a v doktorských zkratkách, není o sterilizaci zmínka. Žalobkyně mohla svá tvrzení doplnit a má za to, že ji ministerstvo mělo navést, jaké důkazy má doložit. Nevěděla, že konkrétní důkazy musí označit ona sama a že pokud to neudělá, ministerstvo jí nepomůže. Nesouhlasí s aplikací rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 1/2010-76 na její případ, a to jednak proto, že je zastaralý, a také proto, že v případech žádostí protiprávně sterilizovaných žen by mělo být ministerstvo spíše ochotné napravit státem páchanou křivdu, a nikoliv s takovými ženami jednat úřednický a jejich žádosti formalisticky zamítat. Žalobkyně poukázala na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2023, č. j. 17 Ad 10/2022-30, který ve skutkově podobné věci rozhodnutí ministra zdravotnictví zrušil.
7. Žalobkyně nesouhlasí ani s tím, že důkazy, které navrhla v rozkladu, jsou kvůli koncentraci řízení nepřipustné. Tato zásada není neomezená, odvolací orgán musí přezkoumat zákonnost prvostupňového rozhodnutí. Se zákonností je úzce spjatý požadavek na náležité zjištění skutkového stavu podle § 3 správního řádu.
8. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že v řízení o žádosti je požadavek na vyšší procesní aktivitu žadatele s ohledem na dispoziční zásadu, která takové řízení ovládá. Ta není popřena ani zásadou materiální pravdy. Zatímco žadatel je povinen svá tvrzení podložit důkazy, správní orgán není pasivním „prověřovatelem“, ale má se v rozumné míře snažit o objasnění skutkového stavu. Nárok žadatele žalovaný posuzoval v souladu s obecnými principy správního práva. Není chybou žalovaného, že zákonodárce přijal zákon o odškodnění protiprávních sterilizací s tak velkým časovým odstupem, že mnoho žen již ke svým tvrzením nemůže předložit zdravotnickou

dokumentaci. Pokud ale žadatelky prokážou uskutečnění protiprávní sterilizace, mají nárok na jednorázové odškodnění i bez zdravotnické dokumentace. Průběh správního řízení ukazuje, že žalovaný se snažil zjistit skutečný stav věci. Zdravotnickou dokumentaci se snažil dohledat navzdory tvrzení žalobkyně o jejím zničení. Ve výzvě ze dne 6. 5. 2022 vyzval žalobkyni k doplnění dalších podkladů a tím dostal své poučovací povinnosti. Žalobkyně nic dalšího nenavrhla. Jí předložené listiny neprokazovaly ani provedení sterilizace, natož její protiprávnost. Žalovaný trvá na tom, že důkazní návrhy vznesené žalobkyní v rozkladu jsou nepřijatelné novoty. Jedná se o listiny, které podléhají koncentrační zásadě a žalobkyně je mohla uplatnit i v prvostupňovém řízení.

9. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
10. Podle § 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací je oprávněnou osobou fyzická osoba, která se podrobila v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 ve zdravotnickém zařízení na území, které je součástí území České republiky, sterilizaci v rozporu s právem.
11. Podle § 5 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací se na řízení o přiznání nároku použije správní řád, pokud tento zákon nestanoví jinak.
12. Podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o odškodnění protiprávních sterilizací musí žádost o přiznání nároku kromě obecných náležitostí obsahovat vylíčení rozhodných skutečností případu, zejména označení zdravotnického zařízení, v němž ke zdravotnímu výkonu zabráňujícímu plodnosti došlo, datum, kdy byl tento zdravotní výkon proveden.
13. Podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o odškodnění protiprávních sterilizací musí žádost o přiznání nároku kromě obecných náležitostí obsahovat označení listin a jiných důkazních prostředků, jichž se oprávněná osoba na podporu svého práva dovolává.
14. Podle § 6 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací jsou státní orgány, jakož i právnické a fyzické osoby povinny na výzvu ministerstva poskytnout nezbytnou součinnost potřebnou ke zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností, zejména předložit listiny či jiné důkazní prostředky.
15. Podle § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
16. Podle § 4 odst. 2 správního řádu správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.
17. Poté, co soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
18. Soud před vlastním posouzením žaloby uvádí, že se žalobami neúspěšných žadatelek o odškodnění za protiprávní sterilizaci již v minulosti zabýval, přičemž jim doposud ve všech případech vyhověl. V nyní projednávané věci soud navázal na názorovou linku vyjádřenou v jeho předchozích rozsudcích ze dne 15. 11. 2022 č. j. 14 Ad 9/2022-33, ze dne 17. 1. 2023

č. j. 17 Ad 8/2022-32, ze dne 30. 1. 2023 č. j. 17 Ad 10/2022-30 a ze dne 28. 2. 2023, č. j. 6 Ad 14/2022-27, v nichž se zabýval otázkou chybějící zdravotní dokumentace a zostřenou poučovací povinností, která ministerstvo při vyřizování žádostí žadatelek o odškodnění za protiprávní sterilizaci tíží. Soud na těchto svých dříve vyslovených závěrech trvá a v podrobnostech na ně odkazuje. Chybějící zdravotní dokumentace týkající se porodu, při němž měla být nezákonná sterilizace žalobkyni provedena, a celkové neunesení důkazního břemene bylo totiž i v nyní projednávané věci důvodem neúspěchu žádosti žalobkyně.

19. Soud v předchozích rozsudcích vyšel z toho, že pozitivní povinnost státu chránit osoby před zakázaným špatným zacházením v kontextu sterilizace romských žen bez informovaného souhlasu shledal Evropský soud pro lidská práva již v rozsudku ze dne 8. 11. 2011 ve věci V. C. proti Slovensku, stížnost č. 18968/07. Zákon o odškodnění protiprávních sterilizací má za cíl zpětně v co největší možné míře odčinit závažné zásahy do lidských práv žen, jimž byla v minulosti bez zákonem vyžadovaného poučení anebo dokonce bez jejich souhlasu provedena sterilizace. Tyto úkony představovaly nejen neomluvitelný zásah do lidské integrity poškozených žen, ale také zásah do práva na ochranu života a zdraví, práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí či práva na rodinný život. Za tyto protiprávní zákroky stát přijal plnou odpovědnost a zavázal se vyplatit poškozeným osobám odškodnění v podobě jednorázových peněžních částek, které by alespoň zčásti zmírnilo jejich útrapy.
20. Tato východiska musí mít ministerstvo při vyřizování žádostí o jednorázové odškodnění na zřeteli. Musí pamatovat na to, že sice vede řízení o žádosti, v němž ale reprezentuje stát, jenž se aktivně snaží odčinit křivdu, za kterou převzal odpovědnost.
21. Žalovaný se ve vyjádření k žalobě nemýlil, pokud obecně shrnul, že se v řízení o žádosti uplatní zásada materiální pravdy (§ 3 správního řádu), nicméně doplněná o dispoziční zásadu spočívající v tom, že je primárně na žadateli, aby odpovídajícími důkazy či důkazními návrhy podložil svá tvrzení (§ 52 správního řádu). Dokonce i § 6 odst. 1 písm. b) zákona o odškodnění protiprávních sterilizací ukládá oprávněným osobám (žadatelkám) označit listiny či jiné důkazní prostředky, jichž se na podporu svého práva dovolávají. Aby však bylo učiněno zadost smyslu a účelu zákona o odškodnění protiprávních sterilizací (řečeno slovy žalobkyně, „duchu“ tohoto zákona), vyvstává zásada materiální pravdy v těchto případech zvláště do popředí. Ostatně i podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinnost žadatele podložit svá tvrzení příslušnými podklady toliko výjimkou z obecné povinnosti správního orgánu zjistit skutečný skutkový stav. V rozsudku ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8 Azs 109/2021-34 Nejvyšší správní soud uvedl, že *„je to správní orgán, jež řízení vede, kdo je zodpovědný za skutečné zjištění stavu věci. Pokud stěžovatelka poukazovala na určité relevantní okolnosti, které mohly být pro skutkové zjištění podstatné, bylo jeho povinností je posoudit a případně si k nim i obstarat podklady.“* V nyní projednávané věci žalobkyně tvrdila zcela konkrétní okolnosti, věrně vylíčila průběh porodu, který podle ní skončil protiprávní sterilizací. Žalovaný však ustrnul na tom, že v průběhu správního řízení ověřil to, co sama žalobkyně tvrdila v žádosti, tj. že zdravotnická dokumentace o průběhu porodu v roce 1975 je nedohledatelná. Takový postup správního orgánu byl nejen v rozporu se zásadou materiální pravdy, ale i s výše nastíněnými pravidly pro přiznání nároku podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací. Žalobkyně zcela oprávněně vytýká žalovanému, že jí nepodal pomocnou ruku a veskrze formalisticky její žádost zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

22. Žalobkyně v žádosti připustila, že souhlas se sterilizací podepsala, nicméně měla tak učinit těsně před porodem, který byl proveden císařským řezem, a navíc ve značném stresu z předcházejícího tragického porodu. Ministerstvo v průběhu správního řízení několika telefonáty a e-maily ověřilo, že zdravotnická dokumentace týkající se porodu žalobkyně v roce 1975 již neexistuje. Ministr tento postup vzletně označil za pátrání mimořádného rozsahu. Ministerstvu sice nelze upřít, že se snažilo zdravotnickou dokumentaci vypátrat, nicméně, jak už soud konstatoval ve svých předchozích rozsudcích zmíněných výše, ministerstvo při vyřizování žádostí kladlo přílišný důraz na obstarání zdravotnické dokumentace jakožto jediného důkazního prostředku ke zjištění, zda žadatelka poskytla řádný souhlas s provedenou sterilizací či nikoliv. Zdravotnická dokumentace jistě není nevýznamným podkladem pro rozhodnutí, není však podkladem směřodatným a jediným. Městský soud v Praze již v rozsudku ve věci sp. zn. 14 Ad 9/2022 uvedl, že *„ze zdravotnické dokumentace nemocnice by sice bylo možno získat podrobnosti o udělení souhlasu se sterilizací, nejspíše by však bylo pouze ověřeno, že žalobkyně skutečně souhlas se sterilizací poskytla, aniž by bylo možno cokoli dalšího získat k tomu, zda byl tento souhlas projeven dostatečně svobodně“*, což opřel i o výše uvedený rozsudek Evropského soudního dvora ve věci V. C. proti Slovensku.
23. V okamžiku, kdy ministerstvo zjistilo, že je zdravotnická dokumentace již s pravděpodobností blížící se jistotě zničená, bylo jeho povinností náležitě poučit žalobkyni o jejích právech a povinnostech, zejména o tom, že k prokázání svého tvrzení o nezákonné sterilizaci musí navrhnout další důkazy a o jaké návrhy důkazů se případně může jednat. Tento postup považuje soud za přiměřený nejen s ohledem na osobní poměry žalobkyně a skutečnost, že žalobkyně je právním laikem, ale zejména s ohledem na účel zákona o odškodnění protiprávních sterilizací.
24. Žalovanému nelze přisvědčit, že této poučovací povinnosti dostal přípisem ze dne 6. 5. 2022, v němž žalobkyni informoval o tom, že ukončil dokazování a že žalobkyně může případně podklady pro rozhodnutí doplnit. Tato výzva je zcela obecná a lze z ní vyčíst pouze to, že žalovaný zjistil totéž, co žalobkyně, tedy že zdravotnická dokumentace neexistuje. V případě žádosti o odškodnění za provedení nezákonné sterilizace měl žalovaný žalobkyni poučit, jakými důkazními prostředky lze prokázat oprávněnost požadovaného odškodnění, a jak je nutno tyto důkazní prostředky uplatnit. To žalovaný neučinil navzdory tomu, že žalobkyně vyjádřila ochotu a vůli na výzvu svou žádost doplnit.
25. Je pravdou, že žalobkyni se dosud nepodařilo prokázat ani samotné provedení sterilizace. V řízení před správním orgánem doložila toliko výpisy z knihy porodů a lékařské zprávy, z nichž však provedení výkonu zabraňujícího plodnosti neplyne. Ve své žádosti však žalobkyně uvedla, že v případě její neúplnosti je připravena vše objasnit před lékařskou komisí, čímž vyjádřila zřetelnou vůli podrobit se i případnému lékařskému vyšetření za účelem doplnění žádosti. Žalovaný k této části její žádosti vůbec nepřihlédl. I v tomto směru platí, že bylo na žalovaném, aby žalobkyni před vydáním rozhodnutí ve věci samé náležitě poučil o tom, jakými důkazními prostředky lze provedení sterilizace prokázat.
26. Soud nepřehlédl, že ministr zdravotnictví vydal napadené rozhodnutí měsíc poté, co mu byly známy závěry, které Městský soud v Praze zaujal v rozsudku ze dne 15. 11. 2022, č. j. 14 Ad 9/2022-33. Ve zmíněném rozsudku soud velmi podrobně vyložil lidskoprávní rozměr

případů týkajících se žádostí o odškodnění protiprávně sterilizovaných žen. Nastínil zostřenou zásadu vstřícnosti a vysvětlil, že navzdory chybějící zdravotnické dokumentaci má ministerstvo vyvinout patřičné úsilí k tomu, aby byl řádně zjištěný skutečný skutkový stav. Uvedl rovněž příklady toho, o čem má ministerstvo žadatelky v případech neúplné žádosti poučovat a jaké důkazy může provést. V nyní projednávané věci ministr zdravotnictví tyto závěry soudu zcela ignoroval a trval na tom, že žalobkyně svá tvrzení ničím nedoložila, a tudíž nebylo možné její žádosti vyhovět.

27. Lze shrnout, že ministerstvo řádně nesplnilo svou poučovací povinnost vůči žalobkyni a nezjistilo stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Ministr zdravotnictví v rámci rozkladového řízení toto pochybení správního orgánu prvního stupně nikterak nenapravil, přestože žalobkyně neúplnost skutkových zjištění v rozkladu namítala. Řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí bylo v důsledku toho stíženo vadou spočívající v podstatném porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Soud z těchto důvodů napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil. Protože stejnou vadou trpí i prvostupňové rozhodnutí, soud jej v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. rovněž zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným ve zrušovacím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
28. Soud o žalobě rozhodl bez nařízení jednání (navzdory skutečnosti, že žalobkyně v reakci na výzvu soudu sdělila, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez jednání), neboť takový postup mu umožňuje § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
29. Vzhledem ke zrušení prvostupňového i napadeného rozhodnutí se soud nezabýval námitkou týkající se koncentrace řízení. O žádosti žalobkyně bude muset v dalším řízení opětovně rozhodnout nejprve správní orgán prvního stupně, u něhož se zásada koncentrace řízení neuplatňuje.
30. Soud závěrem podotýká, že není vyloučeno, že v dalším řízení skutečně nevyjde najevo, že žalobkyně byla sterilizovaná či že se tak stalo protiprávně – tento závěr nelze nyní předjímat v důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Bude na žalovaném, aby provedl zevrubnější dokazování, než tomu bylo v řízení předešlém, a především aby náležitě poučil žalobkyni, která se efektivně domoci požadovaného zadostiučnění, zejména pak o tom, že svá tvrzení o nezákonně provedené sterilizaci je povinna doložit, a jakými důkazními prostředky tak může učinit.
31. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla plný úspěch žalobkyně, již však žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Řízení o žalobě o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem je osvobozeno od soudních poplatků a žalobkyně v řízení nebyla zastoupena advokátem. Z uvedených důvodů soud ve druhém výroku rozsudku rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 4. října 2023

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu